

İLERLEME VE YÜKSELMENİN YOLU

Dr. Orhan ULFANOV

Bu yakınlarda trajik bir şekilde vefat eden dört buçuk yaşındaki Davud yeğenime Allah'tan rahmet diliyor, bu yazımı onun aziz hatırasına ithaf ediyorum.

Nihal Atsız, *Türk Ülküsü* adlı eserinde, "Topluluklar, fedakâr fertlerin çokluğu nispetinde yükselir." der. Yani ilerlemek, yükselmek, için fedakâr fertlere ihtiyaç vardır.

Bir bireyin içinde yaşadığı topluma, halka, millete karşı fedakâr olabilmesi için bilgili, kültürlü, millî şuura, millî ve vicdanî değerlere sahip olması gerekir. Kısaca toplumları, halkları, milletleri başarıya götüren, yükselten sahip oldukları nitelikli insanların sayısıdır.

Nitelikli insan sayısını çoğaltmanın başlıca yolu iyi bir eğitimden geçer. Çünkü iyi bir eğitimle insanlar aydınlanır, değişir, derinleşir, ilerler ve yükselir. İyi bir eğitime sahip olan, çok okuyan ve düşünen insanlar birbirlerine, çevresine, halkına, milletine, vatanına karşı olan yükümlülüklerinin ve yerine getirmeye mecbur oldukları sorumluluklarının farkında olur. Aynı zamanda yeni şeyler üretir, yeni fikirler, görüşler, bilgiler ortaya koyar, sorunları tespit eder ve bu sorunlara doğru çözümler sunar.

Aksi durumun söz konusu, yani eğitimi zayıf, eğitimli insanların az, kitap okumanın yetersiz olduğu toplumlar ve milletlerde dayanışma, birlik, duygudaşlık, fedakârlık, sorumluluk, ahlâk, ortak düşünce, hedef ve mücadele değil, ahlâksızlık, hırsızlık, şahsî çıkar, menfaat, umursamazlık, sorumsuzluk, iltimas, iç çekişmeler ve kavgalar olur. Böyle yerlerde, çevrede olup bitenlere doğru, vuku bulan olaylara gerçek değeri verilemez, olaylar arasında gerçek, dışı, hayalî ilişkiler kurulur. Mesela bu yerlerde insanlar, kendi sorumsuzluğu, bilgisizliği, düşüncesizliği, cehaleti yüzünden başına gelen felâketlerin göklerden, Yüce Yaratan'dan geldiğine inanır. Hâlbuki Allah insanlara akıl, düşünme yetisi, vicdan, sorumluluk ve ahlâk duygusu vermiş, doğru yolu göstermek için peygamberler göndermiş, kitaplar indirmiş ve oku diye emretmiştir.

Böyle yerlerde, ülkelerde çocuklar gelecekte ne olmak istediklerini, neyi istemediklerini, neyi sevip neyi sevmediklerini bilemezler. Çünkü kendilerini keşfetmeyi sağlayacak eğitim, gerekli şartlar, ortam, onları doğru yönlendirebilecek insanlar yoktur. Bu sebeple gelecekte keşfedici, üretici, nice büyük işler görebilecek potansiyele sahip çocuklar daha en başından zihnî ölüme mahkûm edilir ve kaba, mekanik iş gücünden başka bir şeye yaramayacak refleksiz, duygusuz, sorumsuz bireylere dönüştürülür.

Grigoriy Petrov, *Beyaz Zambaklar Ülkesi* adlı eserinde, eğitim önemini şu satırlarla vurguluyor: "İstedığınız

kadar mükemmel anayasalar yapın. Özgürlükler alanında da halka dilediğiniz kadar haklar tanıyınız. Sosyalizm ve ya liberalizmin sihirli gücüne dilediğiniz kadar inanın. Eğer çocuklarınız gerektiği şekilde eğitim almazlarsa hayata bir hiç olarak atılırlarsa, yasalar ve bütün sosyal haklar var olmasına rağmen toplumsal hayat yine de sönük ve ruhsuz olacaktır. Bu nesilden gelen memurlar bencil ve uyuşuk, devlet adamları ise politik madrabaz olurlar. Politikacılar, çıkar peşinde koşar. Okullar yeni neslin bilinci körelten ve kalbini karartan birer karanlık mağara olurlar."

Jean Jacques Rousseau ise *Emile* adlı eserinde eğitimin önemin önemini şu satırlarla vurgulamakta: "Zayıf olarak doğuyoruz ve güce gereksinimimiz var; her şeyden yoksun olarak doğuyoruz ve yardıma gereksinimimiz var; aptal olarak doğuyoruz ve düşünme yetisine gereksinimimiz var. Doğduğumuzda sahip olmadığımız ve büyüdüğümüzde ihtiyaç duyduğumuz her şey bize eğitimle verilir."

Açıkça ifade etmek gerekir ki, halkımızın büyük bir kesimi kitap okuma, bilgi edinme ve eğitim konusunda hiç de iyi bir seviye de değil. Özellikle kitap okuma kültürü çok aşağı seviyededir. Bu sebeple nitelikli ve fedakâr insan kaynağımız çok azdır. Dolayısıyla da bugün ortaya yeni bilgiler, fikirler, görüşler koyamıyor, sorunlara çözüm getiremiyor, dayanışma ve birliktelik sergileyemiyoruz.

Meselâ yaklaşık bir sene önce doğup büyüdüğüm ve 400 Ahıskalı ailenin (yaklaşık 2000 kişi) yaşadığı yerde yaptığımız sorgulama neticesinde yıllık kitap okuma oranının 50 aile başına bir kitap olduğunu tespit ettik. Bu durum halkımızın yaşadığı Azerbaycan'ın diğer bölgelerinde de aynıdır. Böyle hazin bir tabloyla yükselme, ilerleme, değişim, dönüşüm ve dayanışmadan bahsetmek olanaksız hatta bir hayaldir. Kaldı ki, Ahıska Türkleri bugün on ayrı ülkeye dağılmış, parçalanmış haldedir.

15 Kasım 1944 Sürgünü ve bugüne kadar tüm yaşadıklarımız aslında bir sonuçtur. Bu sonuçların sebepleri geçmişte yatmaktadır. Eğer bu sonuçları ortadan kaldırmak istiyorsak geçmişe dönüp muhasebemizi iyi yapmamız gerekir.

Bunca felâketi topyekûn yaşamış bir halk her şeye rağmen bugün mücadelesi için dayanışma sergilemesi gerekir. Ancak yukarıda bahsettiğim şartlarda ve ortak bir tarih şuuru olmayanlar nasıl bir duygudaşlık sergileyebilirler ki? Duygudaşlık için bu halkın tarihinin, geçmişinin iyi bilinmesi gerekir.

Başka bir örnek verecek olursak, bir halkın, milletin sesi, avazı olan neşriyat konusunda halkımızın süreklilik arz eden, yeni bilgiler, fikirler görüşler ortaya koyan

ve on üç yıldır çıkan **Bizim Ahıska** dergisinden başka düzenli çıkan markalaşmış bir yayını yoktur! **Bizim Ahıska**'nın dışındaki münferit yayın organlarında ve özellikle sosyal medya olmakla birçok yerde 15 Kasım 1944 Sürgün nakaratının ötesine geçilememektedir. Hatta birçok yazı, Ahıska Türkleri denildiğinden bu konuda en yetkin kişilerden biri olan Yunus Zeyrek hocanın kitap ve makalelerinden aşırılıp, kopyala yapıştır yapılarak yazıldığı açıkça belli oluyor. Kısacası yenilik ve üreticilik yok!

Bugün Ahıska Türklerinin vatana dönüş, Türkiye'de vatandaşlık ve kültür, örf, adet, dil ve din bakımından bizlere çok uzak olan yerlerde yaşayan halkımızın asimle olma gibi üç temel ve bunların yanı sıra başka onlarca sorunu vardır. Ne var ki vatana dönüş mücadelesi, işin ehillerinin bu meseleden ellerini çektikten sonra bir arpa boyu yol gidilememiş, Türkiye'ye göç eden halkımızın uzun süredir beklediği ve ha bugün, ha yarın verilecek denilerek yıllardır geçirtilen vatandaşlık meselesi de Uzun Dönem İkametle hüsrana uğramıştır. Bu arada kültürümüze, örfümüze, dilimize çok uzak olan yerlerde yaşayan Ahıska Türklerinin problemleri de her geçen gün artmaktadır.

Bu üç temel, güncel ve hepsi de hukuksal olan problemler birlikte verilecek uzun vadeli mücadeleyle çözüme kavuşturulabilir. Fakat dönüp aynada kendimize baktığımızda bu sorunların çözüme kavuşturabilecek nitelikli insan sayımızın çok yetersiz olduğunu görüyoruz.

Her şeye rağmen sürgünün ilk kuşağı büyük işler yaptılar. Halkımızın kültürünü, örfünü, âdetini, dilini, dinini koruyup muhafaza ederek asimle olup başkalaşmaktan kurtardılar. Her türlü zorluğa rağmen vatan mücadelesini sürdürdüler.

Ahıska Türklerini temsil eden çeşitli STK'ların uzun bir süredir başında ve yönetim kurulunda olan kişiler genellikle sürgünün ikinci kuşağıdır. Bu kuşağın büyük bir kısmı SSCB döneminde eğitim alanlardır. SSCB, diktanın, baskının, her türlü kanunsuzluğun, rüşvetin kol gezdiği ama düşünmenin suç olduğu, farklı görüşlerin yasaklandığı, tek tip insan modelinin yetiştirilmeye çalışıldığı, kapalı bir kutuydu. SSCB dağıldıktan sonra maalesef, halkımızın bu eğitilmiş kesimi hızla ilerleyen ve değişen dünya düzenine ayak uyduramadı. Bu yüzden de her konuda, her şeyde geride ve devre dışı kaldılar. Devrıldıkları hiçbir soruna yeterli çareler üretmediler. Çare üretebilecek, çözüm getirebilecek insanları da anlayamadılar...

Sonuç olarak Ahıska Türklerinin bugün ki STK yöneticileri yeterli bilgiye ve birikime sahip değiller. Şayet yeterli bilgiye, birikime sahip olsalardı kendi aralarında kavgatmayı, sürtüşmeyi bir kenara bırakıp bugüne kadar bekleyen ve her geçen gün giderek artan, büyüyen yığınla sorunlara bir çözüm getirirlerdi.

Burada bir konuya da değinmek istiyorum. Her sene olduğu gibi bu sene de Ahıska Türklerini temsil eden

birçok STK sağda solda iftar yemekleri verdiler. Biz buna karşı değiliz ama bunun sabah akşam reklamını yaparak sanki büyük bir iş yapılmış gibi gösterilmesine bir anlam veremiyoruz. Bu yemeklere harcanan parayla meselâ yurt dışında eğitim alıp doktor olmuş ama maddî imkânsızlıklar yüzünden dershanelere gidemediğinden denklik sınavını geçemeyip çok düşük ücretlerle hastanelerde kaçak şekilde veya mesleği dışında, hatta inşaata çalışmak zorunda kalan doktorlarımız için bir yer kiralanabilir. Onları sınava hazırlamak için özel hocalar tutulabilir. Hatta özel bir yerin kiralanmasına dahi gerek yok. Dernek binalarının bir odasını bu iş için tahsis edebilirler...

Bu yemeklerde kimlere ne anlatılıyor, onu da pek anlamış değiliz. Meselâ benim doğup büyüdüğüm yerde yaşayan halkımızın neredeyse geneli ne vatana dönüş meselesindeki son durumdan ne bu konuda yapılan çalışmalardan, izlenen yoldan ne de diğer konulardan hiçbir haberi ve bilgisi yoktur. George Orwell 1984 adlı eserinde şöyle diyor: "Parti'nin dünya görüşü, onu hiç anlamayan insanlara çok daha kolay dayatılıyordu. Gerçekliğin en açık biçimde çarpıtılması böylelerine kolayca benimsetiliyordu... Her şeyi yutuyorlar ve hiçbir zaman görmüyorlardı, çünkü tıpkı bir mısır tanesinin bir kuşun bedeninde sindirilmeden geçip gitmesi gibi, yuttuklarından geriye bir şey kalmıyordu." Burada ne demek istediğimiz gayet açık bir şekilde anlaşılmıştır diye düşünüyoruz.

Özetle sürgünün ikinci kuşağı artık çözüm getirmekten ziyade farkında olmadan sorunları, problemleri daha da içinden çıkılmaz hale getirmekte, çözümlerin önünü tıkamaktadırlar. Dolayısıyla artık bir değişimin, sürgünün ikinci kuşağının bu mücadeleyi gençlere devredip sahneden çekilmelerinin vakti gelmiştir. Zira bize göre bu kadroyla ilerlemek boşuna zaman kaybıdır. İnanıyoruz ki değişimle genç, enerjik, yeni fikirleri, düşünceleri olan arkadaşların görev başına gelmesi davamıza önemli bir katkı, sorunların çözümüne büyük bir hız katacaktır.

Buradan gençlerimize çağrıda bulunmak istiyorum. Bizlerin halkımıza karşı yerine getirmemiz gereken sorumluluk ve önemli yükümlülüklerimiz var. John Stuart Mill, *Özgürlük Üzerine* adlı eserinde, "Toplum korumasına kavuşan her birey bu yarar karşılığında bir şey borçludur ve toplum halinde yaşama olayı, her bireyin o toplumdaki diğer bireylere karşı; belirli bir eylem çizgisine uyarak yükümlü olmasını gerektirir." der...

Bilinmesi gerekir ki, yağmurda damlalarının gökyüzüne doğru akması söz konusu olmadığı gibi bizim de sorumluluk ve görevlerimizden kaçmamız söz konusu olamaz. Yine yağmurda damlalar yere düşmeye mecbur olduğu gibi bizler de bu sorumlulukları, görevleri üstlenmeye ve yerine getirmeye mecburuz. Bu görevlerden en başta geleni hiç şüphesiz ki şimdilik vatana dönüş mücadelesidir!